

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

דבר ראש המכון

דאגה. זו המילה שמשקפת את התחושה הציבורית כפי שהיא נקלטת בסקרי דעת הקהל של המכון לחירות ואחריות. לאחר יותר משמונה חודשים של מלחמה, הציבור מודאג: רוב הציבור סבור שישאל אינה קרובה לניצחון ושהמלחמה אינה מנוהלת כהלכה. כמעט שני שלישים מהישראלים סבורים שהמדינה עומדת בפני סכנה קיומית. רק 14% מהציבור רוחשים אמון לממשלה. ישראלים רבים חשים חרדה, ואצל חלקם תחושה זו מתורגמת להתחמשות בנשק או למחשבות על עזיבת הארץ. אפילו הקשר עם ארה"ב נראה לישראלים היום, לאחר גל המחאות בקמפוסים האמריקניים, חלש יותר מאשר בעבר. חוששים ולא מרוצים, הישראלים מבקשים לראות לקיחת אחריות. רוב הציבור, לפי נתונינו, מעוניין בהתפטרות ראש הממשלה, שר הביטחון והרמטכ"ל. ועם זאת, המחאה הציבורית נותרת מצומצמת בהיקפה – רחוקה מההפגנות ההמוניות כנגד תוכניות הרפורמה המשפטית, רק לפני שנה. אזרחים רבים, בין תומכי הימין אך גם בין תומכי מרכז-שמאל, נרתעים מלבקר את ההנהגה הפוליטית והצבאית בעת מלחמה. על פי סקרינו, הישראלים מוטרדים מיחס המשטרה למפגינים, וייתכן שגם חשש זה מפחית את עוצמת המחאה. המכון לחירות ואחריות ימשיך לעקוב אחר ביקורת הציבור ביחס להנהגה – ביקורת שהיא חיונית לשיקום המדינה ולחיזוק המשטר הדמוקרטי.

פרופ' אסיף אפרת
מ"מ ראש המכון לחירות ואחריות

מאמרי דעה וסקירות

מלחמות מגבירות את תמיכת הציבור במנהיג. למה זה לא קורה לנתניהו?
פרופ' אסיף אפרת | זמן ישראל

לא מגדירים עצמם כימנים, אבל ד"ר עומר יעיר | הארץ

מחאות נגד ישראל בקמפוסים מערערות את אמון הישראלים בארה"ב
פרופ' אסיף אפרת | ג'רוזלם פוסט

האוניברסיטאות נשארו לבד: הציבור הישראלי לא מכיר בחשיבות העצמאות של ההשכלה הגבוהה
פרופ' אסיף אפרת | דה-מרקר

הציבור גאה יותר להיות ישראלי מאז ה-7 באוקטובר
ד"ר עומר יעיר | מעריב

רוצים איש חזק?
ד"ר שחף זמיר | ליברל

ציון נמוך לישראל בדירוג בינלאומי? הציבור לא מתרגש
פרופ' אסיף אפרת | זמן ישראל

לידיעת תומכי נתניהו: לא כל מחאה היא הסתה
פרופ' אסיף אפרת ופרופ' אדם שנער | ליברל

השלטון הלך לישון
ד"ר חיים וייצמן | זמן ישראל

הערכת הצלחתם של "יזמי רגשות" בפוליטיקה ובמדיניות בישראל
פרופ' משה מאור וד"ר מיכאלה אסולין

המכון בתקשורת

ישראל מחפשת מנהיג חזק, החלטי ואולי גם אנטי דמוקרטי | דמוקרטי TV (לצפייה)

הנה באה המפולת | נדב איל, ידיעות אחרונות

המדינה בת 76: הישראלים יחגגו אבל פחות | אסף גולן, ישראל היום

מה נשתנה? סקר "ידיעות אחרונות" ו"המכון לחירות ואחריות" חושף איך נראים חיינו בשנה האחרונה | נדב איל, מוסף חג, ידיעות אחרונות

המוחים מצביעים על הייאוש כסיבה לכך שהציבור נשאר בבית, אך לא מאבדים תקווה | בר פלג, הארץ

משה שלונסקי ואבנר הופשטיין בפודקאסט "הפרעת קשב" מראיינים את ד"ר עומר יעיר על תאוריות קונספירציה | האוניברסיטה הפתוחה וגל"צ

אראל טננבאום בפודקאסט אקדמיקס מראיינת את פרופ' אסיף אפרת | קול האוניברסיטה

[לכל פרסומי המכון](#)

מדד אמון הציבור

מדי חודש מפרסם המכון מספר מדדים המבוססים על סקרים בהם נשאל הציבור על מידת האמון שהוא רוחש לרשויות המדינה ולרשויות אכיפת החוק, כמו גם על שביעות הרצון שלו מתפקוד הממשלה וחבריה. הנתונים נמדדים מאז אפריל 2022. ממצאי חודש יוני: אמון הציבור במשטרה ממשיך לרדת, ומתקרב לרמה הנמוכה שנרשמה טרם המלחמה

[למדד חודש יוני 2024](#)

[לכל מדדי אמון הציבור](#)

פרסומים אקדמיים חדשים

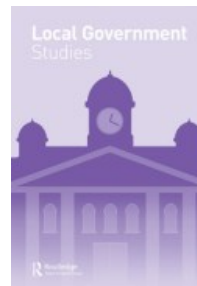
U.S. Democratic Backsliding and the Decline of Democratic Support Abroad

Amnon Cavari,
Amichai Magen,
Benjamin Yoel

Conspiracy Thinking and Electoral Trust During Tumultuous Times: The Case of Israel

Omer Yair, Amnon Cavari, & Asif Efrat

Religion and the city: local governments as the flag holders of freedom from religion in Israel

Niva Golan-Nadir,
Jessica Blumberg &
Hadar Ester Baranes

Policy entrepreneurship on the street-level: A systematic literature review

Edri-Peer, Ofek, Niva Golan-Nadir et al.

פודקאסט

ד"ר חיים וייצמן, מנהל התחום הפוליטי במכון, משוחח עם חוקרים מובילים בתחומי החברה והממשל ועם אנשי עשייה ציבורית בישראל על האתגרים העומדים בפני הדמוקרטיה הישראלית ועל מה שחדש במחקר על החברה והפוליטיקה בישראל. עד כה הוקלטו וצולמו למעלה מ-30 הסכמים.

על נשיאותיזציה של ראש הממשלה עם ד"ר מעוז רזונט

על היקף ועומק הקיטוב הפוליטי והקיטוב הרגשי בישראל, מה היה מצבנו לפני ה-7 באוקטובר ומה מצבנו היום, ואיך כל זה משפיע על הדמוקרטיה הישראלית?

לצפייה

על תמורות בדעת הקהל בישראל לאורך השנים עם פרופ' תמר הרמן

על סקרי דעת קהל ועל חשיבותם הן לציבור והן למקבלי ההחלטות, האם הסקרים משפיעים על המדיניות? האם הם רק משקפים דעת קהל או גם מעצבים אותה?

לצפייה

מה באמת חושבים נבחרים הציבור על ציבור הבוחרים? עם ד"ר ליאור שפר

האם הפוליטיקאים אכן מייצגים את ציבור בוחריהם? האם הם מעריכים הערכת יתר את מידת הימניות של הציבור? האם הם מקבלים החלטות מושכלות לטובתנו?

לצפייה

מה בין ההילולה במירון לבין שמחת תורה? עם פרופ' רענן סוליציאנו-קינן

על ועדות חקירה, על הפוליטיקה של ועדות חקירה, מתי מקימים אותן? למי הן מועילות? למה לוקח להן כל-כך הרבה זמן לקבל החלטה?

לצפייה

מי עושים "לייק" לתאוריות קונספירציה? עם ד"ר עומר יעיר

"בגידה מבפנים"? "מפגשים עם חייזרים"? "מי באמת רצח את קנדי?" על קונספירציות ועל תיאוריות קונספירציה, על ההבדלים ביניהן, מי מעלה אותן, מתי ואיך? מי מרוויח ומי מפסיד מהן? האם מי שמאמין בתיאוריות קונספירציה אחת יאמין גם באחרות?

לצפייה

השילוש הקדוש? עם פרופ' נעם גדרון

על קיטוב, פופוליזם ופרסונליזציה של הפוליטיקה, מה הם גורמים לחברה, לפוליטיקה ולדמוקרטיה הישראלית, מה ההבדל בין קיטוב אידיאולוגי לקיטוב רגשי? והאם תמיד קיטוב הוא רע?

לצפייה

עקבו אחרינו באפליקציות הפודקאסטים המובילות

השפעת המלחמה בעזה על הדמוקרטיה בישראל

הדיונים בכנס, שהתקיים ב-9 במאי 2024, הציגו את העמדות הערכיות והפוליטיות של הציבור בישראל בהשפעת המלחמה בעזה, והשתתפו בהם אנשי אקדמיה בכירים לצד אנשי מעשה מעולם הפוליטיקה, החברה האזרחית והתקשורת.

המושב הראשון עסק בהשפעת המלחמה על אמון הציבור בשלטון, הקיטוב הפוליטי והמחויבות למשטר הדמוקרטי בישראל. סקרי המכון בתקופת המלחמה מצביעים על העמקת אי האמון ברשויות הפוליטיות; על המשך הקיטוב הפוליטי העז והעוינות בין ימין ושמאל; ועל עלייה בשיעור הישראלים שמוכנים לתמוך במנהיג בעל נטיות לא דמוקרטיות. המושב דן בהשלכותיהן של מגמות אלה.

המושב השני עסק בכרסום התמיכה הציבורית בחופש הביטוי והמחאה. במהלך המלחמה אנו עדים להתנגדות ציבורית לביטויים מעוררי מחלוקת, כגון הבעת הזדהות עם תושבי עזה או הטלת האשם למחדל ה-7 באוקטובר על ראש הממשלה נתניהו. בנוסף, קטנה סובלנות הציבור לביקורת על המדינה מצד ארגוני החברה האזרחית. המושב דן בהשלכות של מגמות אלה על עתידה של חירות הביטוי בדמוקרטיה הישראלית.

המושב השלישי עסק ביחסי יהודים-ערבים בישראל מאז פרוץ המלחמה. המלחמה חיזקה תפיסות לאומניות בציבור היהודי, הביאה לנסיגה בשיעור היהודים התומכים בשוויון זכויות לאזרחים הערבים, ואפילו הגבירה את התמיכה בשלילת זכויות מערבים. בנוסף, אזרחים יהודים מגלים פחות רצון לקיים אינטראקציה אישית עם ערבים. האזרחים הערבים, מצידם, חוששים מיחסם של היהודים אליהם. מושב זה העריך את חומרת הפגיעה בדו-קיום היהודי-ערבי בישראל בעקבות המלחמה.

לצפייה במושבי הכנס

שולחן עגול בנושא התפיסות הפוליטיות של הציבור החרדי: משמעויות לדמוקרטיה הישראלית

ב-8 ביולי 2024 נקיים שולחן עגול אשר יבחן את התפיסות הפוליטיות והדמוקרטיות של החרדים בישראל.

את הדיון תוביל ד"ר אסתי רידר אינדורסקי, פוסט דוקטורנטית במכון, ויוצגו בו ממצאי סקר דעת קהל מקיף הבוחן את תפיסות החרדים וכיצד הן נבדלות מתפיסות שאר הציבור.

בשולחן העגול נדון במספר שאלות: האם ישנה תפיסת עולם פוליטית ייחודית לחרדים או שעמדותיהם נטמעו בתפיסות הימין הישראלי? באיזו מידה הזרמים השונים בציבור החרדי נבדלים זה מזה בעמדותיהם הפוליטיות? וכיצד עמדות החרדים ישפיעו על עתיד הדמוקרטיה הישראלית?

לחומרי הדיון

יום הדמוקרטיה 2024: מחשבים מסלול מחדש

התקיים ב-4 באפריל 2024 ועמד בצל האירועים עד ומאז ה-7 באוקטובר 2023. את הכנס הובילו סטודנטים וסטודנטיות מבית ספר לאודר לממשל, בהנחייתו האקדמית של ד"ר חיים וייצמן. תודה גדולה לשימי זוארץ, גפן בראילובסקי, עומר בשארי, נעה גור, ליאם זיו, מיכל ים, ואור קנדל שארגנו את הכנס בעזרת עשרות מתנדבים נוספים מקרב הסטודנטים והסטודנטיות.

סדנת המצטיינים בפוליטיקה יישומית

אם אתם/ן רואים עצמכם מובילים תהליכים ואם בווער בכס הצורך לשנות - מקומכם איתנו. המיונים לסדנת המצטיינים לשנת תשפ"ה נפתחו והמועד האחרון להגשת המועמדות הוא **1/7/2024**.

הסדנה משלבת בין תאוריה לפרקטיקה ומקנה כלים לקידום נושאים בווערים בפוליטיקה הישראלית. במהלך הסדנה מכירים הסטודנטים נקודות מבט שונות לניתוח המציאות הפוליטית בישראל - המוסדית, הפוליטית והאזרחית.

סטודנטים שיתקבלו לסדנה ישתתפו בסמינר הכנה (ריטריט) בן יומיים (כולל לינה) שיתקיים טרם תחילת שנת הלימודים האקדמית. במהלכו יעברו המשתתפים סדנאות, הרצאות העשרה ופעילויות חברתיות, וייקבע בתהליך משותף נושא החקר שהסדנה תקדם בשנת הלימודים תשפ"ה.

מחזור תשפ"ד (2024) בביקור בעיריית הרצליה

הכירו את סדנת המצטיינים

לקול הקורא לסדנת המצטיינים של שנת תשפ"ה

פעילות מתמחים

המכון מציע לסטודנטים ולסטודנטיות הזדמנות ייחודית לקחת חלק בפעילויות המון כשבמרכזן התמחויות מחקריות. קראו את הסקירה של אביה כפירי, סטודנטית לתואר שני בבית ספר לאודר לממשל ומתמחה בתוכנית המתמחים של המכון, בנושא האמון במוסדות הפוליטיים בישראל.

לקריאת הסקירה

על אפשרויות ההתמחות במכון

פרס כ"ט בנובמבר לעבודות מצטיינות לשנת 2024

המכון מזמין את כל הסטודנטים/ות באוניברסיטת רייכמן להשתתף בתחרות נושאת פרסים לעבודות מצטיינות בתחום החברה והדמוקרטיה בישראל. הפרסים יוענקו לזוכים/ות בכנס השנתי של המכון לחירות ואחריות במעמד נשיאות האוניברסיטה. ניתן להגיש בעברית או באנגלית.

המועד האחרון להגשת העבודה הוא **31/8/2024**.

לקול הקורא לעבודות המצטיינות

עקבו אחרינו ברשתות החברתיות

ליצירת קשר:

